

**Hukuk usulü muhakemeleri kanununun 36 ıncı maddesinin
4 üncü fıkrasının tadili hakkında 1/591 numaralı kanun lâyi-
hası ve Adliye Encümeni mazbatası.**

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Müdürlüğü

Sayı 6/639

23-II-930

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Hukuk usulü muhakemeleri kanununun 36 ıncı maddesinin dördüncü fıkrasının tadili hakkında Adliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 12/II/930 tarihli içtimasında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibe mazbatasile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına ve neticesinin iş'arına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim.

Başvekil

İsmet

Yüksek Başvekâlete

Hukuk usulü muhakemeleri kanununda hâkimin reddi hakkındaki hükümler, mahkemede davası olanların hâkimlerin bitaraflığına tamamen itimatlarını temin gayesile vazedilmişken tatbikat sahasında teyidi adâlet için konulan bu hükmün vaz'ı aslisinden inhiraf ettirilerek mahkemeyi uzatmağa yarayan bir alet gibi kullanıldığı anlaşıldığından hukuk usulü muhakemeleri kanununun 36 ıncı maddesinin 4 üncü fıkrasının birlikte takdim kılınan lâyihada gösterildiği şekilde tadiline lüzum görülmüş ve ceza usulü muhakemeleri kanununda bu bapta bir sarahat olmaması itibarile ceza hâkimlerinin reddi taleplerine müstenit kararlarda para cezasının hükmedilmemesi gibi yanlış bir içtihada mahal kalmamak üzere mezkûr tadilin mesaili cezaiyede de tatbiki tasrih edilmiştir.

T. B. M. M.

Ad. Encümeni

Karar № 37

Esas № 1/591

23-III-1930

Adliye Encümeni mazbatası

YÜKSEK REİSLİĞE

Hukuk usulü muhakemeleri kanununun 36 ıncı maddesinin 4 üncü fıkrasının tadili hakkında Adliye Vekâletince hazırlanup Başvekâletin 23-II-930 tarih ve 6/639 numaralı tezkeresil Encüminimize havale edilen kanun lâyihası Adliye Vekili Mahmut Esat Beyefendi huzuril tetkik ve müzakere olundu.

Hukuk usulü muhakemeleri kanununa istinaden hâkimin reddi taleplerinde bu talebin salâhiyetli mahkemelerce kabule şayan görülmediği takdirde bin kuruştan dört bin kuruşa kadar alınacak para cezasının pek hafif olmasından dava sahiplerinin hakimlerin bitarafılığına tamamilen itimatlarını temin ve kendilerini, hâkimler hakkında iştibahı mucip olacak bir hale meydan kalmamak suretile tatmin edici olan bu kaideyi bazı kimselerin aleyhlerindeki davayı tavik maksadile ve vahi sebeplerle sui istimal ederek reddi hâkim talebine tevessül etmelerinden kanunda verilmiş olan bu salâhiyete karşı haksız talepte bulunacaklarında daha ağır bir cezaî müeyyide ile tehdit edilmelerinde isabet olacağından bu maksatla kanunda bahsedilen maddedeki fıkrasının tadilini mutazammın vucude getirilmiş olan lâyiha esas itibarile kabule şayan görülmüş ve ancak para cezası miktarı üç yüz liraya tenzil edilmek ve birinci ve ikinci maddeler tertip tarzı itibarile bir madde olarak yazılmak suretile tadil olunmuştur .

Lâyhada kabul edilen para cezasının ceza işlerine de teşmili serdedilen mülâhazanın hukuku amme noktasından daha ehemmiyetle varit buluması itibarile muvafık görülerek o suretle ceza muhakemeleri usulü kanunundaki hâkimin reddi hadiselerinde tatbiki kabul edilmiştir . lâyihamın bu tadil ile kabulüne encümenimizce ittifakla karar verilmiş olup Heyeti Umumiyenin tasvibine arz olunur.

Ad. En. Rs.	M. M.	Kâ.	Âza	Âza	Âza	Âza
Manisa	Kocaeli	Yozgat	Antalya	Ankara	Erzincan	Çorum
<i>Mustafa Fevzi</i>	<i>Salâhattin</i>	<i>A. Hamdi</i>	<i>A. Saki</i>	<i>A. İhsan</i>	<i>Abdülhak</i>	<i>Münir</i>
Âza	Âza	Âza				
Manisa	Balıkesir	Balıkesir				
<i>Kemal</i>	<i>Sadık</i>	<i>O. Niyazi</i>				

Hükûmetin teklifi

Hukuk usulü muhakemeleri kanununun 36 ıncı maddesinin dördüncü fıkrasını tadil eden kanun lâyihası

MADDE 1 — Hukuk usulü muhakemeleri kanununun 36 ıncı maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki gibi tadil olunmuştur.

MADDE 2 — Hâkimin reddi talebinin mahkemece kabul edilmemesi halinde reddi talep eden kimseden davanın kıymetine ve ret talebinin mahiyetine göre on liradan beşyüz liraya kadar para cezası alınır.

MADDE 3— İkinci madde hükmü ceza muhakemeleri usulündeki hâkimin reddi hadiselerine de tatbik olunur.

MADDE 4 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun icrasına Adliye Vekili memurdur.

Baş. V.	Ad. V.	M. M. V.	
İsmet	M. Esat	M. Abdülhalık	
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.	
Ş. Kaya	Dr. T. Rüştü	Ş. Saracoğlu	
Mf. V.	Na. V.	İk. V.	S. İ. M. V.
C. Hüsnü	Recep	Şakir	Dr. Refik

Adliye Encümeninin tadili

Hukuk Usulü muhakemeleri kanununun 36 ıncı maddesinin dördüncü fıkrasını muaddil kanun lâyihası

MADDE 1 — Hukuk Usulü Muhakemeleri kanununun 36 ıncı maddesinin dördüncü fıkrası aşağıda yazılı şekilde tadil olunmuştur:

Hâkimin reddi talebinin mahkemece kabul edilmemesi halinde reddi istiyen kimseden ret talebinin mahiyetine göre on liradan üç yüz liraya kadar para cezası alınır,

MADDE 2 — Yukarıki madde hükmü ceza muhakemeleri usulü kanunundaki hâkimin reddi hadiselerinde dahi tatbik olunur.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 4 — Bu kanunun hükmünü icraya Adliye Vekili memurdur.